

Fremsat den 6. februar 2019 af Torsten Gejl (ALT), Uffe Elbæk (ALT),
Carolina Magdalene Maier (ALT) og Pernille Schnoor (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning

om at indføre gyldigt fravær for elever på ungdomsuddannelsers engagement og deltagelse i civilsamfundsorganisationer, foreninger m.m.

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. april 2019 at fremsætte et lovforslag, der ændrer reglerne for fravær på ungdomsuddannelserne, således at elevers deltagelse og engagement i samfundet ikke medregnes som fravær i elevens samlede fraværstatistik.

Elever skal kunne have op til 10 skoledage pr. skoleår, der ikke medregnes som fravær, hvis eleven kan dokumenterer,

at årsagen til fraværet er deltagelse i civilsamfundsorganisationer, rådsarbejde, foreningsliv, herunder også idrætsforeninger, frivillighed, lovligt anmeldte demonstrationer eller politisk arbejde.

Bemærkninger til forslaget

Samfundsengagement er fundamentet for vores samfund, og en engageret befolkning er grundlaget for vores demokrati. Unges deltagelse i foreningsliv og frivillighed danner ifølge forskning ramme for mange unges samfundsengagement, giver unge erfaring med og indblik i demokratiet og kan derfor også betragtes som en vigtig indikator for unges samfundsmæssige deltagelse. Derudover er deltagelse i forskellige arenaer i civilsamfundet også med til at skabe stærke og meningsfulde fællesskaber og give den enkelte en følelse af at høre til. Derfor er det vigtigt, at vi som samfund styrker og engagerer unge i demokratiet gennem civilsamsfundsorganisationer og foreningsliv og giver dem bedst mulige betingelser for at etablere gode fællesskaber – også uden for skolen.

Danske børn og unge har stor viden om, og interesse for politik, samfund og demokrati (»Unge, skole og demokrati – hovedresultater af ICCS 2016«, Jens Bruun, Jonas Lieberkind og Heidi Bay Schunck, Aarhus Universitetsforlag, 2016). Og sammen med irske unge ligger danske unge på europæisk plan i toppen, når det handler om deltagelse i frivilligt arbejde (»I tal: Danske unge er topmotiverede for at lave frivilligt arbejde«, Altinget.dk, den 29. august 2018).

Desværre peger flere undersøgelser på, at der er sket en negativ udvikling i danske unges deltagelse i foreningsliv og frivillighed. Flere undersøgelser viser, at unges deltagelse i foreningsliv og frivillighed og deres politiske engagement gennem de seneste år er faldende (»Børn og unges deltagelse i samfundets fællesskaber«, Maria Bruselius-Jensen, EMU, 2018). Særlig deltagelse i foreningslivet er drastisk faldende fra og med 15-årsalderen, og andelen af unge, der laver frivilligt arbejdet er ligeledes faldet. Det kan dels tilskrives, at unge deltager i andre arenaer end de traditionelle politiske arenaer og former for frivillighed, eksempelvis gennem sociale medier, og derfor er deres engagement delvis »usynligt«, dels kan det tilskrives, at unge føler sig pressede på forskellige fronter, f.eks. med hensyn til uddannelse.

Undersøgelserne peger på, at unge i højere grad prioriterer uddannelse og arbejde og ikke føler, at de har tid og overskud til at engagere sig i civilsamfundet i deres fritid, fordi der er et øget pres og fokus på uddannelse. Alternativet mener, at det er helt afgørende, at vi giver unge de bedst mulige betingelser for at engagere sig og deltage i samfundet i deres fritid, og det må ikke være præstationspresset, der afholder unge på ungdomsuddannelser fra at engagere sig og deltage aktivt i demokratiet.

Vi skal anerkende det som en værdi for samfundet, at unge bruger tid på at engagere sig og deltage aktivt i demokratiske processer, fordi det er med til at skabe positive fællesskaber og aktive medborgere. Det gælder ikke kun deltagelse i store demokratiske processer, men også det hverdagslige samfundsengagement, der udgør kernen i vores demokrati og er rammesættende for unges samfundsmæssige deltagelse.

Derfor foreslår Alternativet med inspiration fra Norge en ordning, hvor man som elev på en ungdomsuddannelse skal have mulighed for gyldigt fravær for at engagere sig i samfundet. Konkret foreslår Alternativet, at elever på ungdomsuddannelser kan have op til 10 skoledage pr. skoleår, der ikke medregnes i den samlede fraværsopgørelse, hvis eleven kan dokumentere, at fraværet skyldes deltagelse i politisk arbejde, rådsarbejde, foreningsliv, civilsamsfundsorganisationer eller frivillighed – både på nationalt og internationalt plan. Det vil dels give muligheden for, at man som ung kan deltage i aktiviteter i skoletiden uden at skulle frygte for represalier, dels vil det anerkende det at engagere sig i samfundet som noget værdifuldt.

Alternativet er naturligvis indstillet på under udvalgsbehandling af beslutningsforslaget at gå i dialog med Folketingets partier og alle relevante foreninger og organisationer om ordningens udformning og indhold.

Skriftlig fremsættelse

Torsten Gejl (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre gyldigt fravær for elever på ungdomsuddannelsers engagement og deltagelse i civilsamfundsorganisationer, foreninger m.m.

(Beslutningsforslag nr. B 89)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.